

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A Nemzeti Választási Bizottság határozatai bírósági felülvizsgálata
kezdeményezésének buktatói**

- a bíróság felülvizsgálati kérelmek formai, tartalmi követelményei a Kúria 2014-es választási
ügyeiben meghozott végzéseire tekintettel -

Szerző:

dr. Robotka Imre

2015. január 13.

A 2014-es év választási szempontból különleges volt: a „szokásos” két általános választás, az országgyűlési és helyi önkormányzati képviselők választása mellett az elmúlt évre esett az európai parlamenti képviselők választása is. Ilyen halmozódásra még nem volt példa Magyarországon, más uniós államokban azonban már igen. A németek az ilyen eseményt a „szuper választási év”¹ kifejezéssel illetik.

A szuper választási év a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénnyel (a továbbiakban: új Ve.) bevezetett új jogorvoslati fórumrendszer a legfőbb bírói fórum számára a felülvizsgálati kérelmek nagyobb számú érkezését eredményezte azáltal, hogy a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) -összehasonlítva a korábbi OVB-vel- jogorvoslati jogkörét kiszélesítette, amellet, hogy szintén a joggyakorlat egységesítésére hivatkozással a törvényszékek helyett az ítéletáblákhoz tette a területi választási bizottsági határozatok bírósági felülvizsgálatát². A Kúria és az ítéletáblák elé összesen majd ötszáz ügy érkezett, ezek közül 280 ügyben a Kúria járt el³.

I. A bírósági felülvizsgálati kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtásához kapcsolódó kérdések

A bírósági felülvizsgálatot érintő alapvető újításként hozta az új Ve., hogy a bírósági felülvizsgálati kérelmet nem csak személyesen vagy levélben, de olyan elektronikus dokumentumként is be lehet nyújtani, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője, vagy az új Ve. 224. § (5) bekezdése alapján saját ügyében személyesen eljáró, jogi szakvizsgálóval rendelkező személy minősített elektronikus aláírásával látott el. A bírósági felülvizsgálati kérelem

1 „A német nyelvterületen elterjedt Superwahljahr kifejezés „szuper választási évet” jelent. Azokra az évekre használják, amikor több választás is összetorlódik, emiatt pedig igazi politikai nagyüzem várható. Németországban a legemlékezetesebb a 2009-es Superwahljahr volt, amikor az európai parlamenti és a Bundestag- (szövetségi parlamenti) képviselők választása mellett hat tartományban is helyi törvényhozási választást, illetve nyolc tartományban helyi önkormányzati választásokat rendeztek. Ausztriában tavaly volt Superwahljahr, miután egy országos és egy bécsi népszavazás mellett a szövetségi parlamentet (Nationalrat) és négy tartományi gyűlést is újraválasztottak.” - Kovács Áron: *Fusson, ki merre lát: jön a választási örület!* (hvg.hu, 2014. január 2.) - forrás: http://hvg.hu/itthon/20140102_valasztasok_2014_kampany/, megtekintve: 2015. január 2.

2 Dr. Péteri Attila: *Kommentár a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényhez* in *Választójogi kommentárok* szerk.: Cserny Ákos (Budapest 2014; Wolters Kluwer Kft.) 335. o.

3 Darák Péter: *Szervezeti modernizáció és a hagyományos bírói értékek megőrzése a cél a Kúrián* - A Kúria 2014. évi évváró sajtótájékoztatója (MTI, 2014. december 12.) - forrás: <http://www.kuria.birosag.hu/hu/sajto/kuria-2014-evi-evzaro-sajtotajekoztatoja>, megtekintve: 2015. január 2.

Szervezeti modernizáció és a bírói értékek megőrzése - Kúria 2014 (ügyvédvilág.hu, 2014. december 22.) - forrás: <http://www.ugyvedvilag.hu/rovatok/szakma/szervezeti-modernizacio-es-a-biroi-ertekek>, látogatva: 2015. január 2.

benyújtásának ezen új módja miatt a bíróságoknak a felülvizsgálati kérelmek befogadására az ügyvitel módosításával is fel kellett készülniük. Az adminisztratív és technikai előkészületet indokolta tovább az új Ve. azon rendelkezése is [új Ve. 231. § (3) bekezdése], amely szerint a bírósági felülvizsgálati kérelem nem utasítható el, ha azt az előterjesztésre jogosult közvetlenül az elbírálásra jogosult bíróságnál terjeszti elő határidőben, s nem - a 224. § (1) bekezdésének megfelelően - a támadott határozatot hozó választási bizottságnál. A bíróság adminisztratív teendői közé esik ilyen esetben az új Ve. 231. § (3) bekezdés második mondata alapján az ügy összes előzményi iratának beszerzése is, mivel a 227. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének a választási iroda a felülvizsgálati kérelemről való tudomás hiányában nem tud eleget tenni (feltéve, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelmet annak benyújtója közvetlenül a bírósághoz csak főlös óvatosságból, a választási bizottságnak címzetten történt benyújtás mellett terjesztette elő). Az új Ve. ezen rendelkezése indokolta azt, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálására jogosult bíróságok az új Ve. 224. § (1) bekezdésének kifejezett rendelkezése ellenére, mondhatjuk tévesen, közvetlenül a bírósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelmek fogadását oldják meg. A levélben benyújtott felülvizsgálati kérelmek vonatkozásában e rendelkezés további teendőt nem igényelt, a postai szolgáltatóval eljuttatott bírósági felülvizsgálati kérelem fogadására e rendelkezés újítólag nem hatott. Megjegyzendő azonban, hogy az új Ve. 224. (2) bekezdése szerinti benyújtási határidő megtartása a kérelem benyújtására jogosult felelőssége, a rövid határidő megtartása ezért nyilvánvalóan az elektronikus dokumentumként való benyújtást helyezte előtérbe a személyes benyújtás⁴ mellett.

Az új Ve. a bírósági felülvizsgálati eljárásra nézve nem vezette be az elektronikus eljárást, csak a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtását tette lehetővé elektronikus úton. Ez esetben az új Ve. az elektronikus dokumentum minősített elektronikus aláírással való ellátását írta csak elő. A minősített elektronikus aláírás fogalmát az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény (a továbbiakban: Eatv.) rendezi. Az Eatv. meghatározott rendelkezéseit⁵ az elektronikus dokumentumként benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelem vonatkozásában is alkalmazni kell, figyelemmel arra is, hogy az Eatv. 4. § (2) bekezdésében az aláírás ellenőrzéséhez köti azt a törvényi

4 A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: régi Ve.) által ismert előterjesztési mód volt a bírósági felülvizsgálati kérelem személyes benyújtása, ezért az új Ve. hatálybalépése e vonatkozásban újítást nem igényelt, a korábban kialakított eljárási rend megfelelően alkalmazható.

5 E rendelkezések különösen az Eatv. 1. § (1) bekezdés c) pontja, 2. § 7., 12., 14., 17. pontjai, 3. § (1), (3), (5) és (8) bekezdései, valamint 4. § (2) bekezdése.

vélelmet, hogy az elektronikus dokumentum az aláírása óta nem változott, megegyezik a felülvizsgálati kérelem benyújtására jogosult, illetve jogi képviselőjének eredeti, az elektronikus dokumentum aláírásakor beadványával. Ennek érdekében a választási ügy lajstromozása során ellenőrizni kell az Eatv. 2. § 14. pontja szerinti érvényességi láncot, a későbbi ellenőrzési lehetőség, továbbá az elektronikus dokumentum megfelelő megőrzése céljából az ilyen formában érkezett beadvány megfelelő elektronikus megőrzéséről is gondoskodni kell. Ezen új teendők szabályozása a Kúria esetében a Kúria Elnökének a Kúria Ügyviteli Szabályairól (a továbbiakban: KÜSZ) szóló 21/2012. szám elnöki utasítás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1/2014. számú utasításának 1. pontjával⁶ történt meg. A KÜSZ módosítása figyelemmel volt az új Ve. 231. § (3) bekezdésére, és rendezte a tévesen, közvetlenül a Kúriához elektronikus dokumentum formájában előterjesztésére szánt felülvizsgálati kérelem benyújtási útját önálló elektronikus postafiók létesítésével, amelyet a Kúria a honlapján is közölt a megfelelő tájékoztatással együtt⁷.

A Kúria Kvk.IV.37.263/2014/2.⁸ számú végzésével az NVB határozatával szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította részben azért, mert a kérelmező az új Ve. 224. § (5) bekezdésében előírt kötelező jogi képviseletre vonatkozó előírást megsértve személyesen kívánt eljárni, másrészt azonban utalt arra is, hogy a Kúriához elektronikus levél útján benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelem - szemben az NVB-hez benyújtott fellebbezéssel - egyéb formai követelményeknek is meg kell, hogy feleljen, így azt minősített elektronikus aláírással is el kell látnia benyújtójának (jogi képviselőjének). Hasonlóan e végzéshez a Kúria számos további végzésével⁹ érdemi vizsgálat nélkül elutasította azon bírósági felülvizsgálati kérelmeket is, ahol ugyan közreműködött jogi képviselő, azonban annak meghatalmazását a bírósági felülvizsgálati kérelem mellékleteként nem csatolták (értve ez alatt az oldalhű, elektronikus aláírással ellátott másolatát is elektronikus dokumentum formájában benyújtott kérelem esetén). Rámutatott ugyanis a Kúria az új Ve. 223. § (1) bekezdésére hivatkozással arra, hogy „A bírósági felülvizsgálati kérelmet tehát - a fellebbezéssel ellentétben - nem lehet telefaxon benyújtani, illetve elektronikus dokumentumként csak úgy, ha azt minősített elektronikus aláírással láttak el. Ha az ügyvédi

⁶ A KÜSZ 22/A. és 22/B. §-ai - forrás: <http://www.kuria.birosag.hu/hu/szabalyzatok> , megtekintve: 2015. január 2.

⁷ „A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. tv. szerinti bírósági felülvizsgálati kérelmet e törvény 224. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Választási Bizottságnál kell előterjeszteni. Választási ügyben a jogi képviselő elektronikus dokumentumként, elektronikus aláírással ellátott beadványa kizárólag a valasztasifelulvizsgalat@kuria.birosag.hu e-mail címre terjeszthető elő.” - forrás a Kúria hivatalos honlapja: <http://www.kuria.birosag.hu/> , megtekintve: 2015. január 2.

⁸ Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiv3726320142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 2.

⁹ Kvk.IV.37.284/2014/3. - Kvk.I.37.288/2014/3., Kvk.I.37.303/2014/3., Kvk.V.37.333/2014/3. - Kvk.V.37.334/2014/3., Kvk.III.37.354/2014/4., Kvk.IV.37.488/2014/3.

képviselőt kötelező, úgy a fenti szabály alapján a kérelmet benyújtó ügyvéd minősített elektronikus aláírása szükséges.”. Ezért ha az elektronikus dokumentumban (az aláírások miatt az eredeti papír alapú dokumentum -meghatalmazás- van digitalizálva, így például pdf. formátumban) benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelem és annak mellékletei az új Ve. 223. § (1) bekezdése szerinti minősített elektronikus aláírást nem tartalmaznak, azt a jogi képviselő nem látta el minősített elektronikus aláírással, akkor a Ve. 224. § (5) bekezdése értelmében kötelező jogi képviselő hiánya állapítható meg, szabályszerű felülvizsgálati kérelem hiányában ugyanis a Kúria a jogi képviselő igazolatlan voltát állapította meg. Az elutasítás jogi alapját a Kúria a Ve. 231. § (2) bekezdésére alapította az érintett ügyekben. Az esetek többségében még szabályszerű meghatalmazás sem állt rendelkezésre, ezért az új Ve. 231. § (2) bekezdésére alapított elutasítás megkérdőjelezhetetlen volt, de ismert két olyan eseti döntés is (Kvk.I.37.470/2014/2.¹⁰, és az önkormányzati választásokhoz kapcsolódó Kvk.III.38.071/2014/3.¹¹ számú), amelyek pusztán a minősített elektronikus aláírás hiánya okán utasították el a felülvizsgálati kérelmeket. Ennek indoka az, hogy az elektronikus dokumentum csak érvényes elektronikus aláírás esetén alkalmas joghatás kiváltására. Érthető tehát, hogy a felülvizsgálati kérelem lajstromozása során a minősített elektronikus aláírás megléte ellenőrzésének megfelelő szabályozása miért bírt különös jelentőséggel.

II. Kötelező jogi képviselő - igazolásának problémái

Mindenek előtt rögzítendő, hogy - bár a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: régi Ve.) rendelkezései ellen azok alkotmányellenességének utólagos megállapítása iránt benyújtott beadvány alapján - az Alkotmánybíróság már vizsgálta a kötelező jogi képviselő intézményét, és a 965/B/1998. számú határozatában¹² többek között kifejtette: „eljárásjogi eszközökkel is törekedni kell a választási eljárás alapelvei érvényesülésének biztosítására, így mindenekelőtt a választás eredményének gyors és hiteles megállapítására. Az egyes eljárások gyorsításához a szakszerűség és megalapozottság követelményét is eredményesen biztosítani képes jogi képviselő közreműködése kedvezően járulhat hozzá. A jogi képviselőnek a szerepe ugyanis nem csupán a képviselt személy helyettesítése, hanem a képviselt érdekeinek védelme, jogai érvényre juttatásának elősegítése.”.

10 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3747020142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 2.

11 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3807120143-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 2.

12 Forrás: <http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/01AA83FFDFAD03C9C1257ADA00529C2E?OpenDocument> , megtekintve: 2015. január 2.

A bírósági felülvizsgálati eljárásra előírt kötelező jogi képviselet megfelelő igazolásához kapcsolódó gyakorlatot vizsgálva megállapítható, hogy az szigorúnak tűnhet, ennek értékelése során azonban tekintettel kell lenni arra, hogy az új Ve. bírósági felülvizsgálati eljárásra megállapított rövid és kötelező határidői a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) egyes rendelkezéseinek alkalmazását, így a hiánypótlásra vonatkozó szabályokét, nem teszik lehetővé. A jogi képviselet megfelelő igazolásának ezért kardinális jelentősége van. Az új Ve. 224. § (5) két esetköre, azaz az ügyvédi képviselet útján eljáró és a saját ügyében eljáró, jogi szakvizsgálóval rendelkező kérelmező vonatkozásában a Kúria az új Ve. 231. § (2) bekezdésének alkalmazásában is élesen elkülönítve kezelte a két esetkört. A Kúria a Kvk.I.37.391/2014. számú választási ügyében az I. r. kérelmezőt képviselő ügyvéd egyben a II. r. kérelmező is volt. A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító 2. sorszámú végzéséből¹³ következően különbséget kell tenni az említett két esetkör között, ennél fogva amíg az I. r. kérelmező vonatkozásában a kötelező jogi képviselet körében elfogadta a II. r. kérelmező meghatalmazás alapján történő eljárását és a bírósági felülvizsgálati kérelem elutasítását az I. r. kérelmező érintettsége igazolásának hiányára alapította, addig a II. r. kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét az új Ve. 231. § (2) bekezdésére alapítottan azért utasította el, mert álláspontja szerint „... nem tekinthetett el a törvényben írt bizonyítvány másolat beadásától a saját ügyében eljáró ügyvéd esetében sem, annak ellenére, hogy ügyvédi státusát az I. r. kérelmező esetén igazoltnak tekintette.”.

A Kúria a Kvk.IV.37.300/2014/2.¹⁴ számú, a kérelmezők bírósági felülvizsgálati kérelmét elutasító döntésében a kötelező ügyvédi képviselet megfelelő igazolásával összefüggésben kifejtette, hogy a kérelmező által adott képviseleti meghatalmazásnak tartalmaznia kell az ügyvéd e státuszának azonosítására alkalmas adatokat, jogi képviselői minősége az okirat alapján kell, hogy igazolt legyen. A Kúria az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. tv. (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 26.§-ának, valamint a 27. §, ügyvédi ellenjegyzésre vonatkozó szabályaiból - figyelemmel a Pp. 63.§ (2) bekezdésére, 195.§ és 196.§-aira, és az Ügyvédi tv. 13.§ szabályaira is - alapján jutott arra a következtetésre, hogy az ügyvédi képviseleti tevékenységre vonatkozó meghatalmazás akkor érvényes, ha abból kétséget kizáróan kitűnik, hogy az azt ügyvédként aláíró személy az Ügyvédi tv.

13 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3739120142-szamu-hatarozat>, megtekintve: 2015. január 11.

14 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3730020142-szamu-hatarozat>, megtekintve: 2015. január 11.

hatálya alá tartozik. Az I. r. kérelmező vonatkozásában, akinek bírósági felülvizsgálati kérelmét a II. r. kérelmező elnöke (ügyvéd) jegyezte ellen, e törvényi követelmények nem valósultak meg. Az ügyben a II. r. kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmének érdemi vizsgálat nélküli elutasítására azért került sor, mert a bírósági felülvizsgálati kérelmet ellenjegyző ügyvéd, aki egyben a II. r. kérelmező (jelölő szervezetként nyilvántartásba vett párt) elnöke, és az új Ve. 224. § (5) bekezdés második mondatára alapítottan saját ügyében járt volna el, a jogi szakvizsga-bizonyítványa egyszerű másolatának csatolását elmulasztotta, ezért az új Ve. 224. § (5) bekezdés második mondatából következő iratcsatolási kötelezettség teljesítésének elmaradásából kifolyólag a Kúria a II. r. kérelmező képviselőjére jogosulatlannak minősítette.

A Kvk.IV.37.300/2014/2. számú végzésben kifejtett követelmény tükrében vizsgálta a Kúria a Kvk.I.37.303/2014. számú választási ügyben a bírósági felülvizsgálati kérelem mellékleteként benyújtott ügyvédi nyilatkozatot, és a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító 3.¹⁵ sorszámú végzésében megállapította, kérelemhez pdf. formátumban mellékelte - aláírást nem tartalmazó - a kérelmező képviselőjére utaló ügyvédi nyilatkozat e formában ügyvédi meghatalmazásnak nem tekinthető.

Az új Ve. megalkotásával a jogalkotó rendezte a választási szerv hallgatásának kérdését, kifogás előterjesztésének lehetőségével. Az NVB hallgatása esetén a kifogást a Kúriánál kell benyújtani az új Ve. 242. § (2) bekezdésének megfelelően. Az új jogintézmény az új Ve. jogorvoslatról szóló XII. fejezetében kapott helyet. A szűkszavú szabályozásból következően kérdésként merülhetett fel a kötelező jogi/ügyvédi képviselő kérdés, amelyről először a Kúria a Kvk.II.37.378/2014/3.¹⁶ számú végzésében döntött, a kérelmező kifogását érdemi vizsgálat nélkül elutasítva, a végzés indokolásában arra utalt, hogy az új Ve. 224. § (5) bekezdésben előírt kötelező ügyvédi képviselő szabályát az új Ve. 242. § (2) bekezdése szerinti eljárásban is alkalmazni kell. A Kvk.II.37.445/2014/2.¹⁷ számú végzésének indokolásában a Kúria kifejtette, hogy „... a választási szerv hallgatása miatti jogorvoslati eljárás egy sajátos bírósági felülvizsgálati eljárás, melyre a bírósági felülvizsgálati kérelem elbírálására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.”. Ezt az álláspontját a Kúria több tanács is osztotta, és következetesen hivatkozta¹⁸. E jogértelmezés

15 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3730320143-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 11.

16 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3737720143-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.

17 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3744520142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.

18 Kvk.III.37.450/2014/2. - forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3745020142-szamu-hatarozat> ,

miatt az új Ve. 224. § (5) bekezdésének helyes alkalmazásából következően a saját ügyében a jogi szakvizsgával rendelkező kérelmező eljárhat a Kúria előtt, feltéve, ha kifogásához mellékelt szakvizsga bizonyítványa egyszerű másolatával igazolta a jogi szakvizsga letételét.

III. A költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselet kérdései

A 2014. évi országgyűlési választásokhoz kapcsolódó NVB határozatok ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmek közül már az első kérelem kapcsán felmerült az új Ve. 224. § (5) bekezdésében előírt kötelező jogi képviselettel összefüggésben a pártfogó ügyvéd kirendelésének, közvetetten ide kapcsolódóan pedig a bírósági eljárásban engedélyezhető költségmentesség engedélyezésének kérdése. A Kúria a Kvk.I.37.073/2014/3. számú végzésével a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította az új Ve. 231. § (2) bekezdésére alapítottnan, a jogi képviselet hiánya miatt. A végzés indokolásában utalt arra, hogy az új Ve. 228.§ (2), és 229.§ (2) bekezdései alapján alkalmazandó nemperes eljárásban, a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet 13. § (3) bekezdése alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok az új Ve. szabályaival - annak jellege miatt - összhangban állnak. Az új Ve. 228. § (2) bekezdése maga is utal a Pp.-től való, az új Ve.-be foglalt eltérésekkel történő alkalmazására. Mindezek miatt jutott a Kúria arra az álláspontra, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatásának bevárását a Ve. nem teszi lehetővé, mert a Pp. irányadó rendelkezései ellentétesek az új Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket [legkésőbb a bírósági felülvizsgálati kérelem beérkezésétől számított harmadik napon dönteni kell a Ve. 228. § (2) bekezdésének megfelelően] megállapító szabályaival. A bírósági eljárásra és a döntéshozatalra előírt határidők betartása miatt nincs mód tehát a pártfogó ügyvéd kirendelésére irányuló eljárás bevárására¹⁹, azok túllépésével ugyanis a bíróság a választási eljárás alapelveit is súlyosan sértő törvénysértést valósítana meg. Ezen elveknek a választási eljárás korábbi szabályozásával egyező, változatlan fennállását is rögzítette a Kúria,

megtekintve: 2015. január 13.

Kvk.III.37.449/2014/2. - forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3744920142-szamu-hatarozat> ,

megtekintve: 2015. január 13.

Kvk.IV.37.467/2014/2. - forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiv3746720142-szamu-hatarozat> ,

megtekintve: 2015. január 13.

Kvk.III.37.483/2014/2. - forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3748320142-szamu-hatarozat> ,

megtekintve: 2015. január 13.

19 A pártfogó ügyvédi képviselet iránti kérelemről nem a bíróság jogosult dönten, ez nem csak a hatáskör hiányából, de a Pp. 87. § (1) bekezdésének utaló szabályából is következik. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (a továbbiakban: Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezéséről a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz. A kérelem elbírálására a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül kell, hogy sor kerüljön, ami az új Ve. 228. § (2) bekezdése szerinti három napos határidővel összeegyeztethetetlen.

utalva több irányadó eseti döntésre is (Legfelsőbb Bíróság Kvk.IV.37.147/2006/2., Kvk.III.37.155/2006/2., Kvk. IV.37.484/2006/5.). Amint az Kúria Kvk.I.37.073/2014/3.²⁰ számú végzéséből is levezethető, a nem tárgyi költségmentes bírósági felülvizsgálati eljárásban nem kizárt, hogy kérelemre a bíróság teljes vagy részleges személyes költségmentességet engedélyezzen a kérelmet előterjesztő javára. Ehhez azonban a rövid eljárási határidő, a hiánypótlás szabályainak alkalmazhatatlansága miatt az szükséges, hogy a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmével együtt terjessze elő a költségmentesség engedélyezésének alapjául szolgáló körülmények igazolásáról szóló 2/1968. (I. 24.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 1-5. számú mellékletei szerinti nyomtatványokat, valamint azon igazolásokat, dokumentumokat, amelyek igazolhatják azon kivételes méltánylást érdemlő körülményeket, amelyek okán a bíróság a bírósági eljárásban engedélyezhető költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) M rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 6. § (2) bekezdésére alapítottan költségmentességet engedélyezhet a kérelmező számára. E jogértelmezést a Kúria több eseti döntésében is megerősítette, így a Kvk.V.37.406/2014/2.²¹ számú végzésében is. A Kúria e végzésével ugyanis nem csak elutasította érdemi vizsgálat nélkül a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét a jogi képviselet hiánya miatt, de egyben elbírálta a kérelmező által előterjesztett költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét, mivel a kérelmező benyújtotta R. 1-5. számú mellékletei szerinti nyomtatványokat. A végzés indokolásában ismételten utalt az új Ve. szerinti elbírálási határidő rövidegére, amelyből kifolyólag levezette a R. 6. § (2) bekezdése szerinti hiánypótlás lehetőségének kizártságát is. Mindebből arra lehet következtetni, hogy amennyiben a kérelmező a Kmr. 6. § (1) bekezdése szerinti összeghatárt²² meghaladó jövedelemre (munkabér, nyugdíj, egyéb rendszeres pénzbeli juttatás a Kmr. értelmében) tesz szert, azonban egyéb egyéb körülményei alapján állapítható meg létfenntartásának veszélyeztetettsége, úgy ezt magától kell igazolnia, mert a kötelező eljárási határidők miatt a R. hiánypótlásra lehetőséget biztosító 7. §-a²³ nem alkalmazható a választási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásokban.

20 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3707320143-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 2.

21 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkv3740620142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 2.

22 A nyugdíjminimum („a munkaviszony alapján megállapított öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege” - Kmr.) 2014. évből a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 11.§-a alapján 28.500,- forint.

23 7. § (2) Ha a bíróság a félnek a melléklet szerinti nyomtatványon kiállított igazolásokban feltüntetett adatokra vonatkozólag további tájékoztatást vagy kiegészítést tart szükségesnek, felhívja a felet ezek közlésére vagy a megfelelő igazolás benyújtására. A bíróság közvetlenül is bármely szervhez fordulhat a szükséges adatok közlése végett.

(3) Az 1. § (6) bekezdése szerinti nyomtatványon előterjesztett kérelemmel kapcsolatosan a további tájékoztatásra vagy kiegészítésre irányuló felhívását a bíróság a félhez vagy a kérelmet továbbító hatósághoz küldi meg.

IV. Az érintettség vizsgálata - mint befogadhatósági feltétele

Magyarország Alaptörvénye biztosítja az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények bírósági úton történő érvényesítését, nem köthető korlátlan alanyi jog azonban az új Ve. bírósági felülvizsgálathoz. Éppen ezért, a bírósági felülvizsgálat benyújtására jogosultak köre szűkebb, mint az új Ve. szerinti kifogás és fellebbezés benyújtására jogosultak köre.

Kifogás (új Ve. 208. §)	<ul style="list-style-type: none">- a központi névjegyzékben szereplő választópolgár- jelölt- jelölő szervezet- az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet
Fellebbezés [új Ve. 221. § (1) bekezdése]	<ul style="list-style-type: none">- a központi névjegyzékben szereplő választópolgár- jelölt- jelölő szervezet- az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet
Bírósági felülvizsgálata [új Ve. 222. § (1) bekezdése]	<ul style="list-style-type: none">- az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet

Amint látható, a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtására jogosultak körének szűrője az ügyben érintettség, amelynek fogalmi elemeit az új Ve. nem határozza meg, ezért arra a bírósági döntésekből lehet következtetni.

A 2014. évi országgyűlési választásokhoz kapcsolódó NVB határozatok ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmek közül szintén az elsők egyike kapcsán felmerült már az új Ve. 222.§ (1) bekezdésében előírt az ügyben érintettség kérdése. A Kúria a Kvk.III.37.110/2014/2.²⁴ számú végzésével a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította az új Ve. 231. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottnan, mert megállapította, hogy az ügyben a bírósági felülvizsgálati kérelmet előterjesztő természetes személy kérelmező kérelmében nem hivatkozott az

²⁴ Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3711020142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

üggyel kapcsolatos érintettségére, illetőleg nem jelölt meg olyan körülményt, amely alapján érintettségére következtetni lehetett volna. Az új Ve. kötelező, rövid határidői miatt e körben sincsen hiánypótlásra lehetőség, a szabályozás azonban nem is ezen az alapon várja el a kérelmezőtől, hogy érintettségét igazolja, hanem a kötelező jogi képviselet okán. A jogi képviselő által benyújtott felülvizsgálati kérelemben ugyanis, ha az nem nyilvánvaló, az új Ve. 224. § (3) bekezdés b) pontja szerinti adatok (a kérelem benyújtójának neve, lakcíme / székhelye és - ha a lakcímtól / székhelytől eltér - a postai értesítési cím) közlésére vonatkozó részében meg kell jelölnie a bírósági felülvizsgálati kérelmet benyújtójának az üggyel való érintettségét. Ezen értelmezést támasztja alá, hogy az új Ve. a 231. § (1) bekezdés a) pontjában önálló elutasítási okként jelöli meg az érintettség hiányát. A Kúria végzése szerint, ha a kérelmező érintettségére továbbá semmilyen adat nem utal a kérelemhez csatolt mellékletekben, sem a NVB-hez benyújtott iratanyagban, akkor az érintettség egyértelműségének hiánya állapítható meg, az ellenkezőjének további vizsgálata hivatalból nem kötelező, tekintettel arra, hogy hivatalbóli bizonyítás nincs, a kérelmezőt terheli az érintettségének valószínűsítése, a valószínűsítés hiányának következményeit viselni köteles.

A Kúria a Kvk.IV.37.196/2014/2.²⁵ számú végzésében maga is hangsúlyozta, hogy a bírósági felülvizsgálat benyújtásának a kifogás és fellebbezéshez képest korlátja az ügyben érintettség hiánya, utalva arra, hogy ellentétben a korábbi szabályozással, az új Ve. jelen esetre (OEVB előtt előterjesztett kifogást elbíráló határozat elleni fellebbezés folytán hozott NVB határozat) kialakított egyfokú rendes és bírósági jogorvoslattal megerősített jogorvoslati rendszerében eltérően határozta meg a jogorvoslati jogosultság alanyi körét. Ebből pedig az következik, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltétele, az egyéb formai feltételek mellett az is, hogy a kérelmező az ügyben érintett legyen, ezért is lett önálló elutasítási ok az érintettség hiánya.

A Kúria a Kvk.II.37.146/2014/2.²⁶ számú végzésében utalt az érintettség lényegére, mikor kifejtette, hogy az akkor állapítható meg, ha a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire az állított jogsérelem közvetlenül kihat.

25 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiv3719620142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

26 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3714620142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

A Kúria a Kvk.III.37.328/2014/6.²⁷ számú végzésével az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemben elbírálta, miután az érintett médiaszolgáltató által közölt álláspontot vizsgálva döntött az érintettség kérdésében. Az ügyben egy párt kérte az NVB határozatának bírósági felülvizsgálatát, az NVB határozatának meghozatalára azonban attól független, két magánszemély által benyújtott kifogás alapján került sor. A végzésében a Kúria kifejtette, hogy a kérelmező, mint jelölő szervezet érintettsége fennállt, függetlenül attól, hogy a kifogást az NVB-nél nem a kérelmező tette, mivel a kérelmező érintettsége nem azon alapult, hogy az eljárásban részt vett, hanem azon, hogy mint jelölő szervezet vesz részt a választásokon. A kifogás benyújtása tehát nem minősül szűrőként, azért sem, mert a kifogás megtételéhez nem kell semmiféle érintettséget igazolni. Persze a fő hangsúly akkor is a kérdés önálló rendezésén áll, vagyis azon, hogy az új Ve. 222. § (1) bekezdése értelmében az ügyben érintettséget kell igazolni. A hivatkozott végzés alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy az országgyűlési választások esetében az a párt, amelyet jelölő szervezetként nyilvántartásba vettek, az olyan NVB határozatok bírósági felülvizsgálatát jogosult kérni, amely az országosan elérhető lineáris műsorszolgáltatásban megjelenő műsorszolgáltatás politikai hirdetésnek/reklámnak minősítésével és azzal összefüggő további kérdésekkel összefüggésben tartalmaz megállapítást. Az új Ve.-vel a jogalkotó nem véletlenül nem kötötte az eljárásban (kifogás előterjesztése, fellebbezés benyújtása) részvételhez a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának lehetőségét, hanem azt ennél szélesebb kör számára biztosítva, de a kívánt korlátozás elérése érdekében az érintettséghez kötve, önálló befogadhatósági feltételt alkotott.

A Kúria a Kvk.V.37.489/2014. számú választási ügyben a bírósági felülvizsgálati kérelemben előadottak alapján vizsgálta az érintettség kérdését, és annak ellenére állapította meg annak hiányát, hogy a kérelmező volt az, aki az OEVB-hez kifogást nyújtott be és az NVB is az ő fellebbezése alapján járt el. Az ügyben a kérelmező magánszemély egy nonprofit Kft. által fizetett, helyi (megyei) napilapban megjelent tudósítás meghatározott része általa politikai hirdetésnek minősítettségére alapítottnan kérte a választási alapelvek (az esélyegyenlőség) sérelmének megállapítását. A magánszemély kérelmező érintettségének igazolásául arra hivatkozott, hogy személyes adataiból megállapíthatóan állandó helyi lakos, s mint ilyen érintett választópolgár

27 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3732820146-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

jogosult a bírósági felülvizsgálati kérelem előterjesztésére. A Kúria a 2.²⁸ sorszámú elutasító végzésében kifejtette, hogy a hivatkozott minőségének megnevezésén túl nem közölt olyan adatokat, tényeket, és nem csatolt be olyan bizonyítékokat sem a kérelmező, amelyek igazolhatták volna, hogy az általa kifogásolt médiatartalom rá személy szerint, jogainak gyakorlása, illetve kötelezettségei teljesítése tekintetében közvetlenül (valamikor, valamilyen módon) kihatott. A végzésében a Kúria hangsúlyozta, hogy „... a kérelmezőt terheli a felülvizsgálati kérelem valamennyi formai és tartalmi kellékének határidőben való előterjesztése, így az érintettség igazolása is, ...”. A Kúria döntése összhangban van a fentebb hivatkozott Kvk.III.37.328/2014/6. számú végzésében közölt okfejtéssel, miszerint az érintettség nem függ attól, hogy a kérelmező az előzményi eljárásban részt vett vagy sem (kifogás előterjesztése, fellebbezés benyújtása).

A Kúria Kvk.I.37.597/2014. számú felülvizsgálati ügyében az érintettség kérdésének vizsgálata összefonódott a kérelmet előterjesztő kérelmező kifogása megfogalmazásával és a jogi képviselőnek adott meghatalmazás tartalmával. Az ügyben a kifogást a kérelmező magát városi polgármesterként megjelölve nyújtotta be, a kifogás tárgyában hozott OEVB határozat ellen benyújtott fellebbezés során az NVB vizsgálata az új Ve. 208. §-ának megfelelően a fellebbezést (szintúgy a kifogást) előterjesztőjének személyét, és az új Ve. 208. §-a szerinti korlátozásra és kifogás 212. § (2) bekezdése szerinti tartalmi követelményeire tekintettel a város polgármesterének kifogását és fellebbezését magánszemély által előterjesztettként értékelte. A kérelmező a bírósági felülvizsgálati kérelmében hangsúlyozta, hogy nem mint magánszemély, hanem a város önkormányzata nevében, mint annak polgármestere nyújtotta be a kifogást, amire már a kifogása első mondatában utalt, és ezért is tüntette fel az általa képviselt szervezet székhelyét saját lakcíme helyett. A képviselettel kapcsolatban hivatkozott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 41. §-ára. A Kúria az 5.²⁹ sorszámú végzésével a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét az új Ve. 231. § (1) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül az érintettség hiányára alapítottan utasította el. Az érintettség kérdéskörében vizsgálta a Kúria a kérelmező eljárásbeli státuszát, az e körbe eső hivatkozását. A Mötv. 41. § (1)-(5) bekezdései alapján vizsgálta a Kúria az előzményi iratokban foglaltakat, és arra a megállapításra jutott, hogy a kérelmező, s nem a város önkormányzatának képviselő-testülete terjesztette elő a

28 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkv3748920142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

29 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3759720145-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

kifogást és a bírósági felülvizsgálati kérelmet. A kérelmező képviseleti jogosultsága polgármesterként csak az önkormányzat eljárása esetén jeleníthető meg. Arra vonatkozó adatot sem talált a Kúria, és a kérelmező sem utalt rá, hogy a polgármester átruházott hatáskörben közvetlenül eljárhatna. A Kúria rögzítette, hogy a polgármesteri tisztségnek a Mötv-vel való kapcsolat megjelölése nélküli feltüntetése nem keletkeztet a helyi önkormányzathoz rendelt képviseleti jogot. A bírósági felülvizsgálatra vonatkozó jogi képviselőnek adott meghatalmazás adattartalmát vizsgálva rögzítette a Kúria, hogy a meghatalmazáson szereplő bélyegző használatból szintén nem következik, hogy a kérelmező a Mötv. szabályai szerinti képviselőként járna el, mivel a bélyegzőt nem az önkormányzati képviselő-testület meghatalmazást adó képviselőjeként (polgármester), hanem meghatalmazást adó (az új Ve. szerinti) „magánszemélyként” használta. A Kúria okfejtéséből következően tehát, ha a bírósági felülvizsgálatot megelőző eljárásban a kérelmező magánszemély előterjesztői minőségét az új Ve. 212. § (2) bekezdés c) pontja és 224. § (3) bekezdés b) pontja ellenére nem megfelelően, a jelölti minőségére, jelölő szervezet képviselete jogosultságára, hasonlóan az ügyben érintett jogi személy, vagy jogi személyiség nélküli szervezet képviselete jogosultságára való egyértelmű hivatkozás nélkül jelöli meg, úgy az azzal a következménnyel jár, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdésének alkalmazásában az ilyen kérelmező csak mint természetes személy jelenik meg, érintettsége csak ehhez képest vizsgálható.

Az önkormányzati választásokhoz kapcsolódó választási ügyekben az érintettség vizsgálatára irányuló bírói gyakorlat újabb eredménye szerint érintettséget alapoz meg az, ha a kérelmező jelölő szervezetként önálló polgármester jelöltet állít. A Kvk.I.38.007/2014. számú felülvizsgálati ügyben irányadó tényállás szerint a kérelmező jelölő szervezetként nyilvántartásba vett párt is kifogásolta, hogy az aktuális polgármester választási plakátjain a település címe is szerepel, mivel az sérti - többek között - az új Ve. 2. § (1) bekezdésnek e) pontjában foglalt, rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelvet. A Kúria a 2.³⁰ sorszámú végzésével - mivel az érintettséget a kifejtettek szerint megállapította - érdemben vizsgálta az egyéb formai és tartalmi követelményeknek megfelelő bírósági felülvizsgálati kérelmet.

A Kúria a Kvk.II.38.056/2014. számú választási ügyében szintén megállapította a kérelmező érintettségét. Az előzményi eljárásban a fővárosi választási bizottsághoz (a továbbiakban: FVB) a

30 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3800720142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

kifogást, majd a NVB-hez a fellebbezést a magánszemély polgármester-jelölti minőségében terjesztette elő. Az FVB érdemi vizsgálat nélkül elutasító döntését helybenhagyó NVB határozat ellen a jelölt szervezetként nyilvántartásba vett, a polgármester jelöltet állító párt nyújtott be bírósági felülvizsgálati kérelmet. A Kúria a 3.³¹ sorszámú végzésével - mivel az érintettséget a kifejtettek szerint megállapította - érdemben vizsgálta az egyéb formai és tartalmi követelményeknek megfelelő bírósági felülvizsgálati kérelmet. A Kúria a kérelmező érintettségét a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján megállapította, annak indokait ugyan a végzésében nem részletezte, de a korábbi végzéseiben kifejtettek alapján érintettséget alapoz meg a jelölt szervezet részéről, ha állított önállóan polgármester jelöltet.

Érdekes folyamat eredménye volt a Kvk.IV.38.085/2014. számú választási ügyben a kérelmező érintettségének létrejötte. Az előzményi eljárásban a helyi választási bizottság (a továbbiakban: HVB) polgármester- és a képviselőválasztás eredményére vonatkozó határozatai ellen egy a kérelmezőtől eltérő magánszemély által benyújtott fellebbezés (átminősítése folytán kifogás) alapján eljáró területi választási bizottság (a továbbiakban: TVB) határozata ellen a kérelmező is fellebbezést nyújtott be az NVB-hez címzetten. A területi választási iroda által a Nemzeti Választási Irodához (a továbbiakban: NVI) felterjesztett fellebbezések előzményét értékelve arra a megállapításra jutott, hogy a TVB határozat ellen érkezett jogorvoslati kérelmek az új Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálati kérelemnek tekintendők, és ezért a NVB-nek a 2013. október 8-án elfogadott és a 2014. február 9-i döntésével módosított ügyrendje (a továbbiakban: Ügyrend) 4. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján - szakmai álláspontjáról az ügyirat elektronikus megküldésével egyidejűleg tájékoztatta az NVB elnökét. Az NVB elnöke osztotta a NVI azon álláspontját, amely szerint a benyújtott jogorvoslati kérelmek a TVB másodfokú döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmek, így az elbírálására a Ve. 229. § (1) bekezdés alapján nem a TVB székhelye szerinti illetékes ítélőtábla jogosult. Tekintettel erre az NVI elnöke a Ve. 227. §-a alapján a TVB határozata ellen érkezett jogorvoslati kérelmeket felterjesztette az illetékes ítélőtábla részére. Ezt követően kérelmező kifogást nyújtott be az NVB-hez az NVI tevékenységével kapcsolatban. Az NVB határozatával a kifogást elutasította, megállapítva, hogy a TVB által elbírált fellebbezés formailag egyértelműen megfelelt a Ve. fellebbezésre irányadó rendelkezéseinek, a beadványozó az új Ve. fellebbezésre vonatkozó szakaszaira hivatkozott, jogkövetkezményként a HVB

31 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3805620143-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

határozatának a megváltoztatását kérte. Az NVB kifejtette, hogy az NVI helyes szakmai álláspontra helyezkedett akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a TVB eljárása a Ve. rendelkezéseivel ellentétesen a három helyett négy fokú jogorvoslati rendszert kívánt nyitni az általa elbírált ügyben. Az NVB határozatával szemben kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amelyben érintettségét abban jelölte meg, hogy fellebbezését az NVI az NVB helyett felülvizsgálati kérelemként az ítéletábrához terjesztette fel (amelyet az időközben elbírált, és érdemi vizsgálat nélkül elutasított arra tekintettel, hogy a Ve.222. § (1) bekezdés alapján az ügyben érintettségéről a kérelemben nem nyilatkozott, és azt a rendelkezésre álló iratok alapján sem állapította meg). A Kúria a 2.³² sorszámú végzésével a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemben elbírált, a kérelmező érintettségének vizsgálatát követően. A végzés az érintettség körében kifejezetten külön indokolást nem tartalmaz, azonban mivel a Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslati jog megfelelő biztosításának kérdése is felmerült az ügyben, ugyanis a kérelmező a beadványa elnevezésétől való eltéréssel, annak átminősítésével nem számolhatott, amit a Kúria végzése³³ is megerősített. A beadvány átminősítése miatt az új Ve-től eltérő eljárással a kérelmező nem számolhatott, ennél fogva elfogadható az az álláspontja, hogy az új Ve. 221. § (1) bekezdésében meg nem kívánt feltételnek, vagyis az érintettsége igazolásának nem kellett eleget tennie, mindezek miatt érintettségét meg kellett állapítani.

V. A bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának határideje választási ügyben, elkésettség

Az új Ve. 224. § (2) bekezdésének megfelelően a bírósági felülvizsgálati kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított harmadik napon megérkezzen a határozatot hozó választási bizottsághoz. Az új Ve. 10. § (2)-(3) bekezdéseinek megfelelően a határidőket naptári napokban kell számítani. A határidő annak utolsó napján 16

³² Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiv3808520142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 3.

³³ „A Kúria megítélése szerint e szabály nem ad hatáskört a NVI-nek, hogy a beérkezett kérelmet tartalma szerint minősítse. A Ve. 227. § (1) bekezdése csupán a bírósági felülvizsgálati kérelem továbbításáról rendelkezik, az NVI-nek az irat érdemi minősítésére döntési lehetőséget sem ez a szabály, sem a Ve. 75. § (1) bekezdése nem biztosít.” és „Maga az NVB 1443/2014. számú határozata a TVB eljárásához kapcsolódva a következőket rögzíti: -A kérelemhez kötöttség nemcsak azt jelenti, hogy nem állapíthat meg olyan jogsértést, amelyre a kérelmező nem hivatkozik, hanem azt is, hogy nem bírálhatja felül a benyújtónak a kérelemben foglalt, a jogorvoslati forma egyértelmű meghatározására vonatkozó nyilatkozatát.- A Kúria megítélése szerint e megállapítás igaz az NVI és az NVB eljárásra is. Azaz jelen esetben a fellebbezést az NVB soron következő ülésére kellett volna terjeszteni.”

órákor jár le. A bírósági felülvizsgálati kérelem elkésettsége az új Ve-ben is [231. § (1) bekezdés b) pontja alapján] érdemi vizsgálat nélküli elutasítási ok. Az NVB határozatainak jogorvoslati tájékoztatásra vonatkozó része minden esetben megjelölte pontosan a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának végső határidejét. A határozat meghozatala a felülvizgálni kért NVB határozat vonatkozásában egyértelműen rögzített, a közlésnek a Ve. értelmében az olyan kérelmező vonatkozásában sincsen jelentősége, akinek a beadványa alapján járt el az NVB.

A 2014. évi országgyűlési választásokhoz kapcsolódó NVB határozatok ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmek között az első elkésett bírósági felülvizsgálati kérelem csak 2014 márciusában, számos döntést követően került a Kúria elé. A Kvk.III.37.261/2014/2.³⁴ számú végzésével a Kúria az NVB határozatával szemben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet elkésettség okán utasította el érdemi vizsgálat nélkül, megállapítva, hogy az NVB 2014. március 7. napján hozott határozatával szembeni bírósági felülvizsgálati kérelmét 2014. március 11. napján nyújtotta be, amely okból kifolyólag az elkésett.

A Kúria a Kvk.II.37.308/2014/2. számú végzésének indokolásában utalt arra, hogy az új Ve. 224. § (2) bekezdésében foglaltak miatt nincs relevanciája annak, hogy a kérelmező mikor szerez tudomást a NVB határozatáról, mert nem a tudomásszerzés, hanem a támadott határozat meghozatalának napja a jogorvoslati határidő kezdő időpontja.

Az új Ve. szerinti határidők objektív jellegét hangsúlyozta a Kúria a Kvk.I.37.336/2014/4.³⁵ számú végzésében annak okán, hogy a kérelmező a bírósági felülvizsgálati kérelemmel egyidejűleg igazolási kérelmet is előterjesztett a határidő elmulasztásának igazolására. Az új Ve. határidőinek objektív jellegét a Kúria az új Ve. 10. § (1) bekezdéséből vezette le, amelynek értelmében az új Ve-ben meghatározott határidők jogvesztők. Ebből következően, és figyelemmel a Kúria Kvk.I.37.073/2014/3. számú végzésében is már kifejtett álláspontra³⁶, annak elmulasztása miatti igazolás kizárt a Pp. 106. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az ilyen igazolási kérelmet is - tekintettel arra, hogy kérelmet nem lehet elbírálatlanul hagyni - el kell utasítani, kizárt voltára tekintettel

³⁴ Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3726120142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 12.

³⁵ Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3733620144-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 12.

³⁶ Emlékeztetőül: Az új Ve. 228.§ (2), és 229.§ (2) bekezdései alapján alkalmazandó nemperes eljárásban, a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet 13. § (3) bekezdése alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok az új Ve. szabályaival - annak jellege miatt - összhangban állnak. Az új Ve. 228. § (2) bekezdése maga is utal a Pp.-től való, az új Ve.-be foglalt eltérésekkel történő alkalmazására.

érdemi vizsgálat nélkül. A Kúria e végzésében maga is utalt a határozat meghozatalának időpontjától számított jogorvoslati határidő egyértelmű megismerhetőségére, mikor kifejtette, hogy „A határozat meghozatalának időpontja, a határozat teljes szövegével együtt nyomon követhető a www.valasztas.hu honlapon a Nemzeti Választási Bizottság határozatai címszó alatt, táblázatba foglaltnak. A kérelmező jelölő szervezet és a jelölt pontosan beazonosíthatta a fellebbezés nyomán keletkezett és felülvizsgálati kérelemmel megtámadni kívánt határozatot, hiszen annak számának feltüntetése mellett szerepel a fellebbezést benyújtó szervezet és jelölt neve is...”arra utalással, hogy az NVB határozatát mely fellebbezés tárgyában hozta.

A Kvk.III.37.354/2014. számú választási ügyben felülvizsgálni kért NVB határozat is egyértelműen tartalmazta a jogorvoslati tájékoztatásra vonatkozó részében a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának az új Ve. szerinti végső határidejét („A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2014. március 12-én 16.00 óráig megérkezzen.”³⁷). Az ügyben elektronikus dokumentumként e-mail útján benyújtott felülvizsgálati kérelem benyújtásának percre pontos megállapítására volt lehetőség. A Kúria 4.³⁸ sorszámú végzésében rögzítette is, hogy a kérelmet tartalmazó elektronikus levél feladásának dátuma 2014. március 12. napja, 17 óra 44 perc. Az ilyen megállapítás alapja nem csak az iratokat felterjesztő választási iroda tájékoztatása, hanem az új Ve. 227. § (1) bekezdése szerinti, az ügy összes irata fordulatának megfelelően tág értelmezése. Az elektronikus dokumentumban benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelem vonatkozásában ugyanis a bíróságnak az Eatv. 4. § (2) bekezdés szerinti ellenőrzési kötelezettsége teljesítéséhez szüksége van az elektronikus dokumentumra, ezért azt - bár nem kizárólagos módja, mert pl. az adathordozón is átadható lenne - megfelelő informatikai biztonsági intézkedések mellett lehetséges azt az eredeti e-mail továbbításával a bíróságnak megküldeni, amelyből a feladás dátuma egyértelműen megállapítható.

37 Forrás: <http://www.valasztas.hu/hu/nvb/hatarozatok/2014/2014-4474.html> , megtekintve: 2015. január 13.

38 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3735420144-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.

VI. A bírósági felülvizsgálati kérelem tartalmi követelményei

Az új Ve. 224. § (3) bekezdés a) pontja a 223. § (3) bekezdés a) pontjára utalással egyértelmű tartalmi követelménnyé teszi a bírósági felülvizsgálati kérelem vonatkozásában a jogszabálysértésre történő hivatkozást. A törvény nem rendelkezi arról, hogy a bíróságnak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseken kívül más jogszabálysértésről is döntenie kellene, ennél fogva - az új Ve. eltérő szabálya hiányában - a kérelemhez kötöttség a választási ügyekben is irányadó.

2014-ben első olyan választási ügy, amelyben a felülvizsgálati kérelmet jogszabálysértés megjelölésének hiánya miatt kellett elutasítani, a Kvk.II.37.221/2014. számú ügy volt. A 2.³⁹ sorszámú végzésben rögzített tényállás szerint a bírósági felülvizsgálati kérelemben általánosságban hivatkoztak jogsértésre, konkrét jogszabálysértés megjelölése nélkül. A végzés indokolása szerint a kérelmező csak általánosságban hivatkozott az új Ve.-re és a Ket.-re, pontos jogszabályi helyet nem jelölt meg, és még kérelme tartalma alapján sem volt beazonosítható jogszabálysértés. A tartalma alapján beazonosítható egyetlen jogsértés az új Ve. 10. § (2) bekezdésére utalás volt, amellyel összefüggésben a Kúria arra utalt, az új Ve. szerinti határidők jogvesztőek, ezért a kérelmező az igazolási kérelem benyújtásának lehetőségére való általános hivatkozással sem tett eleget a jogszabályi előírásnak, mivel ilyen jogsértést az új Ve. egyetlen jogszabályi rendelkezésére sem lehet alapozni.

A Kvk.I.37.289/2014/2.⁴⁰ számú, az NVB határozatát helybenhagyó bírósági végzésben kifejtettek alapján megállapítható, hogy ha az NVB támadott határozata az új Ve. 224.§ (3) bekezdés alapján érdemi vizsgálat nélkül hagyta helyben az elsőfokú határozatot, azaz a fellebbezés érdemi előadásait nem bírálta el, akkor nem döntött az ügy érdemében [a hivatkozott ügyben az jelölt bejelentésére vonatkozó új Ve. 124. § (2) bekezdésének sérelméről], ezért a a felülvizsgálati kérelemben a jelölt listához kapcsolódó bírság objektív jellegét, az új Ve. 124.§ (2) bekezdésének a kérelmező esetére való alkalmazhatóságát vitatni nem lehet, abban a kérdésben ugyanis nem született NVB döntés. Mivel a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hiányos tartalmú

39 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3722320142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13

40 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3728920142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.

fellebbezés új Ve. 224.§ (3) bekezdés szerinti elutasítását kellett volna vitatnia a kérelmezőnek felülvizsgálati kérelmében, megállapítható, hogy az NVB fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasító határozatának jogszabálysértésként az új Ve.-nek a fellebbezés érdemi vizsgálat nélkül elutasításáról szóló rendelkezéseit kell megjelölni, és bizonyítani, tehát azt, hogy azok alkalmazására jogszerűtlenül került sor. Az elutasító határozatok ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmek tartalmi követelménye ez a jogszabálysértés megjelölése vonatkozásában.

A jogszabálysértés megjelöléséhez kapcsolódó további elvárás olvasható ki a Kúria Kvk.I.37.221/2014/2.⁴¹ számú, az NVB támadott határozatát helybenhagyó végzésében. A Kúria az ügyben lényegében arra a megállapításra jutott, hogy a fellebbezés hiányait a felülvizsgálati eljárásban már pótolni nem lehet, ezért a bírósági felülvizsgálati kérelemben a fellebbezés jogi indokai [az új Ve. 223. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően hivatkozott jogszabálysértés] pótlólagos megjelölés alapján sem dönthet a Kúria érdemben a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül, az új Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja alapján elutasító NVB határozat esetén.

A Kvk.II.37.326/2014/3.⁴² számú végzésében a Kúria ismételten kifejtette, hogy a fellebbezés hiányai a felülvizsgálati eljárásban nem pótolhatók, ezért a kérelmező által a felülvizsgálati eljárásban megjelölt jogszabálysértéseket (tényállás hiányosságai, az ajánlások érvényességének kérdése) érdemben nem vizsgálhatta az ügyben. A felülvizsgálni kért NVB határozat a fellebbezést az új Ve. 231.§ (1) bekezdés d) pontja alapján - utalva a 223.§ (3) bekezdésére, valamint 224.§ (3) bekezdés a) pontjára, c) pontjára -, érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mert egyrészt a kérelmező konkrét jogszabálysértés megjelölése nélkül, a jogsértés mibenlétének kifejtése hiányában kérte a határozat megváltoztatását, továbbá azért is, mert a fellebbezés nem tartalmazta kötelező tartalmi elemként a jelölő szervezet nyilvántartásba-vételi számát. A határozattal szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében a kérelmező jogszabálysértésként hivatkozott az új Ve. 323.§ (3) bekezdésére, valamint állította, hogy jogsértő az NVB határozat mérlegelése és az elsőfokú határozat indokolása hiányos, a határozatból ugyanis nem derülnek ki az új Ve. 122. §-ának és 125-126.§-ainak megfelelően az ajánlásokkal szembeni érvénytelenségi okok. A Kúria álláspontja szerint „... az 5/2014. NVB, az ajánlások ellenőrzésének egyes kérdéseiről szóló

41 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvki3722120142-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.

42 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkii3732620143-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.

2014. február 25-én kiadott iránymutatás szerint, az egyéni jelöltként induló választópolgár és az őt indítani kívánt jelölő szervezet az ajánlások ellenőrzésének elvégzését követően kapott tájékoztatás alapján tájékozódhat az ajánlásokat érintő érvénytelenségi okokról, ezért a fellebbezésben a jogszabálysértés megjelölésében, a jogsértés mibenlétének kifejtésében nem lehetett a kérelmező akadályoztatott és a határozat indokolásának ezirányú hiányára sem hivatkozhat alappal. A nem megfelelő számú ajánlás hiányára alapítottan a jelölt nyilvántartásba vételének visszautasításáról döntő határozatnak nem része az egyes ajánlások érvénytelenségi okának megjelölése, mert erről a Ve. 127.§ (3) bekezdése szerint külön tájékoztatás készül, amelyből az egyes ajánlások érvénytelenségi okairól a kérelmező tájékozódhat.”. Bár az álláspont elsődlegesen az elsőfokú választási szerv határozata elleni fellebbezéshez nyújt támpontot, közvetve, az előzőekben is kifejtettek miatt az eredményes bírósági felülvizsgálat előfeltételei is. Ha ugyanis a kérelmező az ajánlások érvénytelenségének vitatására alapítja jogorvoslati kérelmében (fellebbezés, bírósági felülvizsgálat) a rendelkezésre álló / kapott tájékoztatás alapján kell előadnia az egyes ajánlások érvényességére vonatkozó álláspontját. Ennek hiányában, és ha a határozat sem tartalmaz indokolást az érvénytelenség okairól, akkor, amint arra a Kúria Kvk.III.37.327/2014/5.⁴³ számú végzésével érintett ügyben rámutatott, nem követelhető meg a bizonyíték a kérelmezőtől.

A Kúria 2014. évi választási ügyeiben az új Ve. hivatkozott rendelkezéseinek értelmezése kapcsán közölt jogi álláspontja alapján jól látható, hogy a befogadhatóság szempontjából eredményre vezető bírósági felülvizsgálati kérelemnek az új Ve. szerinti tartalmi követelményeinek milyen módon kell megfelelnie, és a kötelező ügyvédi képviselet és annak igazolása, valamint a felülvizsgálati kérelem előterjesztése során (különösen elektronikus dokumentum esetén) mire kell ügyelni annak érdekében, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria érdemi vizsgálat nélkül ne utasítsa el, és a kérelemben foglaltakat érdemben is vizsgálja.

43 Forrás: <http://www.kuria-birosag.hu/hu/valhat/kvkiii3732720145-szamu-hatarozat> , megtekintve: 2015. január 13.